

Пропозиції
до проекту Закону України
«Про внесення змін деяких законодавчих актів України щодо
удосконалення положень про судовий контроль»
(реєстр. № 9462 від 06.07.2023 р.)*

Законопроект є актуальним з огляду на невирішену в Україні проблему, пов'язану із тривалим виконанням судових рішень. Положення проекту відповідають нормам Конституції України, практиці Європейського суду з прав людини, не суперечать чинному національному законодавству.

За результатами проведеного правового аналізу законопроекту висловлюємо такі міркування щодо його положень.

1. Слушним було б уточнити назву проекту Закону, виклавши її в такій редакції: «Про внесення змін *до* деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень про судовий контроль *за виконанням судових рішень*», що обґрунтовується допущеною граматичною помилкою (пропущено прийменник «до»), а також доцільністю уточнення виду судового контролю, оскільки він може мати різні прояви. До того ж, таке уточнення максимально відповідає меті законопроекту і змісту запропонованих змін.

2. Із пояснювальної записки та сутності пропонованих змін вбачається, що одним із завдань законопроекту є забезпечення гармонізації правил цивільного, господарського та адміністративного судочинства в частині положень про судовий контроль за виконанням судових рішень. Однак видається, що при цьому поза межами такої гармонізації залишається положення чинної редакції частини шостої статті 382 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України), відповідно до якого «З наступного дня після набрання ухвалою законної сили на суму заборгованості без додаткового рішення суду нараховується пеня у розмірі трьох відсотків річних з урахуванням індексу інфляції» (це ж положення міститься й у четвертому абзаці частини шостої пропонованої законопроектом статті 382³ КАС України).

Крім того, окремі положення частини шостої пропонованої законопроектом статті 382³ КАС України доцільно було б узгодити із нормами частини четвертої статті 149 КАС України.

Сумнівною в контексті гармонізації правил судочинства щодо судового контролю за виконанням судових рішень є частина четверта пропонованої статті 382³ КАС України, положення якої суперечать меті законопроекту і спрямовані на нівелювання ситуації невиконання судових рішень державою та затягування їх виконання, що наразі має місце. У Цивільному процесуальному кодексі України (далі – ЦПК України) та Господарському процесуальному кодексі України для осіб приватного права не передбачено таку підставу для зменшення або скасування штрафу за невиконання судового рішення, як відсутність у їх бюджетах коштів, а от для суб'єктів владних повноважень відсутність бюджетних асигнувань майже прирівнюється до виконання рішення, що несправедливо і є виявом нерівності та незбалансованості

інтересів сторін спору. Тому вважаємо, що зазначену норму доцільно вилучити із проекту закону.

3. Відповідно до пропонованого проектом нового абзацу частини другої статті 148 ЦПК України під час здійснення судового контролю за виконанням судового рішення суд може стягнути в дохід державного бюджету з відповідача, боржника чи керівника боржника (якщо боржник є юридичною особою) штраф у сумі від двадцяти до сорока розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб. На нашу думку, запропоновану нижню межу розміру штрафу, зважаючи на особливості цивільного процесу і різний фінансовий стан фізичних осіб, які можуть бути відповідачами, боржниками, та їх соціальний статус (пенсіонери, інваліди, безробітні, одинокі матері й ін. соціально вразливі групи), доцільно зменшити до п'яти розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

*Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.